

[Leif Hermann]

Da miljøbeskyttelsesloven blev revideret i januar 1982, sagde hr. Sønderby bl.a., at loven havde virket og havde forbedret vort miljø. Den vurdering blev delt af den daværende miljøminister og de fleste ordførere bortset fra ordførerne fra Socialistisk Folkeparti og Det Radikale Venstre; i grunden en besk og ironisk kommentar til en i bund og grund fejlslagen miljøpolitik.

I 1981 var der iltsvind i Kattegat, det samme i 1983, 1984, 1985 og igen her i efteråret 1986. I 1983 konstaterede »lov og orden-udvalget« i sin betænkning, at Miljøtilsynet stort set ikke fungerede i nogen henseende. I 1983 beskrev Miljøstyrelsen nærings saltbelastningen af de danske farvande. Samme år kom rapporten om nitrat i grundvand og drikkevand. I august 1984 kom analyserne af iltsvindsføremønstrene i 1981. Samtidig kunne vi stifte bekendtskab med NPO-redegørelsen, der fortalte os, hvor skidt det stod til inden for landbruget, samtidig med at der blev opstillet en række løsningsmodeller. De kommunale rensningsanlæg havde også i 1984 fået dårlige karakterer i Styrelsens redegørelse for driftsproblemerne, men dengang skulle tingene ikke ligefrem opprioriteres, man havde året forinden opfordret kommunerne til at være tilbageholdende med nye investeringer i spildevandsrensning.

De sidste alarmsignaler fra Kattegat har så fået regeringen på banen. Noget modvilligt, må man vistnok sige, er udspillet kommet under betegnelsen »Aktionsplan for havet omkring Danmark«. To af denne plans punkter er rent fyldstof. Standsning af ulovlige udledninger pr. 1. maj 1987 kan ingen naturligvis gå imod; men når vi ved, at ganske mange kommuner endnu ikke har registreret landbrug med miljøproblemer, fordi det, som jeg tidligere har sagt, har trukket ud med landbrugsmiljøstøtten, så må man næsten trække på smilebåndet, selv om situationen jo ikke ligefrem indbyder til humor. At landbrugets forurening med husdyrgødning skal begrænses i overensstemmelse med, hvad vi allerede har vedtaget, det siger jo noget om regeringens evne til at finde på. Det siger noget om regeringens fantasi, den lider af væsentlige blokeringer.

Langt om længe har regeringen fået øje på kunstgødningsforbruget, som vi andre forsøgte at få styr på tidligere, i 1983, i 1984 og i 1985, men måden, det sker på, er forunder-

lig. Landbruget får i planen rask væk 3 år til at hitte ud af, hvordan erhvervet skal begrænse forbruget med 100.000 t, og så skal reduktionen endda ifølge landbrugsministeren først påbegyndes den 1. januar 1990, hvis man da ellers skal tro, hvad landbrugsministeren skrev i Politiken den 13. november 1986. 3 år endnu med 400.000 t kvælstofgødning og 40.000 t fosfor og muligvis så begrænsninger efter aftale!

Dansk landbrug retter sig som bekendt ikke efter påbud. Får det ikke sin vilje, eller tror vi ikke på landbrugets egne forsikringer om mindre kvælstofudvaskning, så trues der med tilsåning af nitratholdige afgrøder, som 2. viceformand i Landboforeningerne, hr. Ladegaard Jensen, har gjort det. Der var én klog disposition i det forløb, og det var, at miljøministeren lod forhandlingerne med landbruget gå på gulvet, for så er det op til Folketinget at fastlægge, hvad der skal ske, hvordan det skal ske, og hvornår det skal ske.

Her er det, vi siger: vi kan lige så godt starte med at tage de første 100.000 t af kunstgødningen væk. Landbokommissionen har i sin anden delbetænkning oplyst, at en 20 pct.s reduktion, altså godt 80.000 t, kun betyder en udbyttenedgang på 5-8 pct. I Miljøstyrelsens mindretalsredegørelse siger man, at det vil blive en endnu mindre nedgang. Den væsentligste effekt af at fjerne 100.000 t – ud over den åbenbare miljømæssige forbedring – vil være en nedgang i EFs overskudslagre. Her kan der så at sige næsten omgående opnås en kraftig reduktion.

Dernæst skal vi styre forbruget – og dette må hr. Albrechtsen gerne høre efter – bl.a. ved afgifter og kvotetildelinger, således at den samlede udvaskning, som stammer fra landbruget, er halveret fra 1. januar 1990.

Vi overlader i øvrigt trykt til ministeren og hans embedsmænd på grundlag af disse konkrete anvisninger at hitte ud af den nærmere teknik.

Men ministeren må derudover i gang med de 100.000 t ammoniak, der årligt forsvinder op i luften som fordampning fra landbruget. I handlingsplanen hedder det: »Forurening fra dambrug og havbrug skal begrænses«. Ja, den skal begrænses, men hvordan skal den begrænses? Det får vi ikke ret meget at vide om. Vi vil vende tilbage til en række af disse spørgsmål efter debatten.